Kaisa Saario LAUSUNTO 27.10.2016

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Hallituksen esitys liikennekaareksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 161/2016 vp)

Eduskunnan liikennevaliokunta on 17.10.2016 pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä liikennekaareksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Esitys on ensimmäinen vaihe kolmivaiheisesta kaikkia liikennemuotoja koskevasta sääntelyn kokonaisuudistuksesta. Ensimmäisessä vaiheessa muutokset kohdistuvat tieliikenteeseen. Esitys yhdistäisi ja uudistaisi henkilö- ja tavaraliikennettä koskevia säännöksiä.

Keskuskauppakamari lausuu Keskuskauppakamarin liikennevaliokuntaa kuultuaan esityksestä seuraavaa. Esityksessä on huomioitu keskeisimmät Keskuskauppakamarin 23.5.2016 annetussa lausunnossaan esittämät muutostarpeet.

Yleistä esityksestä

Keskuskauppakamari pitää myönteisenä, että hallituksen esityksessä liikenne nähdään asiakaslähtöisesti palveluna ja matkaketju palvelukokonaisuutena. Muutos on merkittävä liikennejärjestelmän uudistumisen ja tehostumisen näkökulmasta. Keskuskauppakamarin mukaan liikennemuotojen välisten raja-aitojen madaltaminen lisää myös liikennejärjestelmän tehokkuutta ja synnyttää uudenlaisia liiketoimintakonsepteja alalle. Liikennejärjestelmän optimointi ja tehokkuus on yksi keino vastata komission Suomelle esittämään päästövähennystavoitteeseen.

Markkinoillepääsy, kilpailun lisääminen ja hallinnollisen taakan vähentäminen

Esityksessä on monia kannatettavia kohtia, joilla edistetään yritysten markkinoille pääsyä, kilpailua ja joilla puretaan henkilö- ja tavaraliikenneyritysten hallinnollista taakkaa. Elinkeinoelämä kannattaa laajasti pakollisesta yrittäjäkurssista luopumista henkilö- ja tavaraliikenteessä. Myönteistä on myös se, että kansallisesti säädetystä, linja-autoliikenteen alalle tuloa rajoittavasta reittiliikennelupavaatimuksesta luovutaan. Taksien hintasääntelystä luopuminen voi puolestaan tuoda alalle uusia erikoistumisen muotoja ja tehostaa kilpailua.

Keskuskauppakamarin mukaan hallituksen esityksessä erityisen kannatettavaa on taksiliikenteen määräsääntelystä luopuminen. Nykyinen kiintiöihin perustuva järjestelmä on estänyt uusien yrittäjien tulon alalle ja sitä kautta alan uudistumisen. Kiintiöjärjestelmässä alalle tulon mahdollisuudet ovat perustuneet viranomaisen arvioon kysynnän ja tarjonnan tarpeesta. Järjestely ei kuulu enää nykyaikaan. Keskuskauppakamarin mukaan määräsääntelystä luopuminen edistää markkinoillepääsyä, kunhan samalla varmistetaan, että lupaprosessi on toimiva ja luvan hinta ei muodostu kynnykseksi markkinoille.

Taksialan työvoiman saatavuuden näkökulmasta olisi tärkeää, että koulutusvelvoitepoiston voimaantuloa aikaistettaisiin. Helpotukset/järkeistykset linja-auto- ja kuorma-

autokuljettajien ammattipätevyyskoulutusvelvoitteeseen ovat myös välttämättömiä kuljettajapulan helpottamiseksi.

Yritysten kustannukset ja tasapuolinen toimintaympäristö

Keskuskauppakamarin mukaan liikennejärjestelmän optimointi ja tehokkuus voivat vähentää suomalaisten yritysten keskimääräisiä logistisia kustannuksia ja parantaa liikennejärjestelmän kansainvälistä kilpailukykyä. Tässä suhteessa hallituksen esitys liikennekaaresta on oikeansuuntainen. Keskuskauppakamari kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että hallituksen esitys liikennekaaresta uudistaa liikenteen maksupohjaa, koska erilaisten käyttäjämaksujen keruu helpottuu. Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että liikennejärjestelmän uudistaminen etenee liikennekaaren myötä, mutta samalla pitää varmistaa, että yritysten kustannustaakka ei kasva.

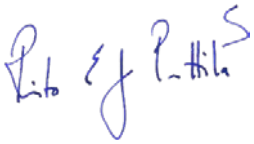
Liikennejärjestelmän digitalisaatio tuo alan yrityksille kasvumahdollisuuksia. Tämä edellyttää sitä, että lainsäädäntö on mahdollistava ja eri toimijoille tasapuolinen. Keskuskauppakamari pitää kilpailuneutraliteetin näkökulmasta erityisen tärkeänä, että tiedon rajapintojen avaamisessa (ml. tiedon sisältö ja avaamisen aikataulutus) alan julkiset yhtiöt sekä yksityinen sektori ovat samanarvoisessa asemassa. Uudistus pitää tehdä niin, että tiedon rajapintojen avaaminen ei vaaranna yritysten tietoturvaa, tietosuojaa tai yrityssalaisuuksia. Tiedon avaamisen kustannusten pitää pysyä kohtuullisina.

Kuljetusalan toimijoiden tasapuolisuuden näkökulmasta Keskuskauppakamari pitää erittäin hyvänä, että nyt lausunnolla olevassa hallituksen esityksessä ei enää esitetä pienimuotoisen, alle 10 000 euron kuljetustoiminnan rajaamista luvanvaraisuuden ulkopuolelle. Lakimuotoiluihin on jäänyt kuitenkin kohtia, jotka olisi vielä täsmennettävä. Keskuskauppakamari esittää, että lain ensimmäisen osan, ensimmäisessä luvussa oleva muotoilu *”tässä laissa tarkoitetaan 1) ammattimaisella kuljettamisella tiellä henkilöauton tai tavaroiden kuljettamista tiellä tulonhankkimistarkoituksessa korvausta vastaan”* muutettaisiin seuraavaan muotoon: *”tässä laissa tarkoitetaan 1) ammattimaisella kuljettamisella tiellä henkilöiden tai tavaroiden kuljettamista tiellä korvausta vastaan”*. Keskuskauppakamari perustelee muutosten tarvetta sillä, että muotoilun pitää olla linjassa EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen kanssa. Lisäksi kun luvan voi saada jokainen ehdot täyttävä, on tarpeetonta tehdä poikkeuksia, milloin lupaa ei tarvittaisi.

Muutosten vaikutusten seuraaminen

Hallituksen esitys liikennekaareksi on kuljetusalan toiminta- ja säätely-ympäristöä voimakkaasti uudistava. Tästä syystä on erittäin tärkeää seurata muutosten vaikutuksia ja tarvittaessa muuttaa sääntelyä vaikutusten mukaan.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Risto E. J. Penttilä
Toimitusjohtaja